Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2011

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

An Líon Iomlán Marcanna: 400

DÉARDAOIN, 16 MEITHEAMH — TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo:
2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.
3. CAITHFIDH TÚ TABHAIRT FAOI GACH CEANN DE NA 4 ROINN AR AN bPÁIPÉAR SEO.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
ROINN 1	
ROINN 2	
ROINN 3	
ROINN 4 Ceist 1	
ROINN 4 Ceist 2	
ROINN 4 Ceist 3	
ROINN 4 Ceist 4	
ROINN 4 Ceist 5	
ROINN 4 Ceist 6	
Marc ar an bPáipéar	
Bónas as freagairt trí Ghaeilge	
Iomlán	
Marc ar an Dialann	
Móriomlán	

1. Móriomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán ar na ceiste(anna) a dícheadaíodh	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
Nóta: Ní mór don mharc i sraith 3 thuas a bheith cothrom leis an marc sa bhosca 'Marc ar an bPáipéar' thall.	

THALL →

ROINN 1

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT **DEICH** gCINN DEN FHICHE CEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.
SNA CEISTEANNA INA nIARRTAR ORT TIC ✓ A CHUR SA BHOSCA CUÍ, NÁ CUIR TIC ACH I mBOSCA **AMHÁIN**. **(Tá 8 marc ag gabháil le gach ceist)**

1. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'siosma' ná deighilt nó scoilt i bpobal creidimh.
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

2. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'seanmóireacht' ná ______________________________

____

3. Baisteadh Íosa — (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Sa Mhuir Mharbh ☐ In Abhainn na hIordáine ☐ I Muir na Gailíle ☐

4. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'machnamh' ná ______________________________

____

5. Léigh liosta na suíomhanna agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Rinneadh suíomh amháin a mheaitseáil le reiligiún domhanda amháin a bhfuil an bhaint is mó ag a scéal bunaidh leis mar shampla duit. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Suíomhanna	*Reiligiúin Dhomhanda*
Canán	An Búdachas
Gleann na hIondúise	An Chríostaíocht
Tuaisceart na hIndia	An Hiondúchas
An Phalaistín	An tIoslamachas
An Araib Shádach	An Giúdachas

Sampla:	An Phalaistín	An Chríostaíocht
Freagra:		

6. Cuireann saothar Tacitus fianaise stairiúil ar fáil maidir le saol Íosa Nazórach.
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

7. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'géarleanúint' ná am nuair a ______________________

____

8. Rugadh Íosa in Ireachó. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

9. Léigh liosta na bpaidreacha agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Tá paidir amháin meaitseáilte leis an reiligiún domhanda a bhfuil an bhaint is mó aici leis mar shampla duit.
Déan meaitseáil **amháin** eile.

Paidreacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Ár nAthair/Paidir an Tiarna	An Búdachas
An Paritta	An Chríostaíocht
Na Sailm	An Hiondúchas
An Rig Veda	An tIoslamachas
An Shahada/Shahadah	An Giúdachas

Sampla:	Ár nAthair/ Paidir an Tiarna	An Chríostaíocht
Freagra:		

10. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'fáidh' ná duine a ____________________

____

11. Is féidir tionchar a bheith ag teaghlach duine ar an tuairim atá aige/aici maidir lena bhfuil ceart nó mícheart. Ainmnigh tionchar **eile** a bheadh ar an tuairim atá ag duine maidir lena bhfuil ceart nó mícheart. ____________________

____

12. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'éacúiméineachas' ná ____________________

____

13. Is sampla amháin í an Eaglais Chaitliceach Rómhánach de phobal creidimh atá in Éirinn.

Ainmnigh pobal creidimh **eile** atá in Éirinn. ____________________

____

14. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'ceartas' ná ____________________

____

15. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é an téarma a dhéanann cur síos ar an gcreideamh in aon Dia amháin ná —

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Daonnachas ☐ An tAondiachas ☐ An Seicteachas ☐

16. Is é a chiallaíonn comhartha ná rud nó gníomh a chuireann teachtaireacht nó brí in iúl.

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

17. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'gairm' ná ____________________

____

18. Léigh liosta na dtéacsanna diaga agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Rinneadh téacs diaga amháin a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda a bhfuil an bhaint is mó aige leis mar shampla duit. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Téacsanna Diaga	*Reiligiúin Dhomhanda*
Na Soiscéil	An Búdachas
An Córán (Qur'an)	An Chríostaíocht
An Tenakh	An Hiondúchas
An Tripitaka	An tIoslamachas
Na Vedas	An Giúdachas

Sampla:	Na Soiscéil	An Chríostaíocht
Freagra:		

19. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'muinín' ná ____________________

____

20. Is é atá i gceist le hiompar 'mímhorálta' ná ____________________

____

ROINN 2

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

ROGHNAIGH **TRÍ** CINN DE NA GRIANGHRAIF SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA AR GACH CEANN ACU. **(Tá 20 marc ag gabháil le gach ceist)**

Ceist 1. Is grianghraf é seo de dhaoine ag teacht le chéile do dhialóg idir-chreidmheach.

www.santegidio.org

A. Roghnaigh ní **amháin** as an ngrianghraf seo ina dtugtar le tuiscint gur sampla é de chomhthionól idir-chreidmheach.

____

____

(6 mharc)

B. Tabhair sampla **eile** de dhialóg idir-chreidmheach.

____

____

____

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a nglacann baill de phobal creidimh páirt i ndialóg idir-chreidmheach.

____

____

____

____

(8 marc)

Ceist 2. Tá an pictiúr seo bunaithe ar mhíorúilt Íosa iníon Iáras a thógáil.

www.qwickstep.com

A. Roghnaigh ní **amháin** ón bpictiúr seo a thugann le tuiscint go bhfuil sé bunaithe ar mhíorúilt Íosa iníon Iáras a thógáil.

____

____

(6 mharc)

B. Tabhair sampla **eile** de mhíorúilt a rinne Íosa.

____

____

____

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a ndearna Íosa míorúiltí.

____

____

____

____

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

Ceist 3. Is grianghraf é seo d'íocón reiligiúnach.

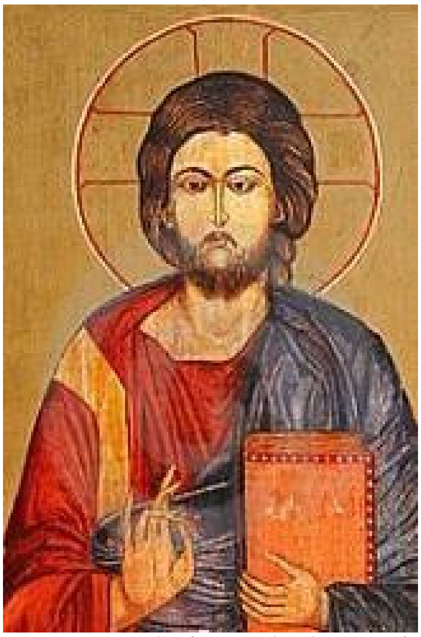

Curtha in oiriúint ó www.istok.net

A. Roghnaigh ní **amháin** ón ngrianghraf seo a thugann le tuiscint gur íocón reiligiúnach é seo.

(6 mharc)

B. Is sampla amháin de shiombail reiligiúnach é an t-íocón sa ghrianghraf seo. Ainmnigh sampla **eile** de shiombail reiligiúnach.

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a bhfuil tábhacht le siombail reiligiúnach do bhaill de phobal creidimh.

(8 marc)

Ceist 4. Is grianghraf é seo de phóstaer do lá síochána.

Curtha in oiriúint ó www.teachpeace.com

A. Roghnaigh ní **amháin** ón bpóstaer seo a thugann le tuiscint go bhfuil sé deartha chun daoine a spreagadh le hobair a dhéanamh ar son na síochána.

(6 mharc)

B. Tabhair sampla **amháin** de bhealach ina n-oibríonn baill de phobal creidimh ar son na síochána.

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a n-oibríonn baill de phobal creidimh ar son na síochána.

(8 marc)

ROINN 3

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

Is cárta poist ó Chnoc Mhuire, Co. Mhaigh Eo, é an cárta seo a leanas.

LÉIGH AN tALT THÍOS GO CÚRAMACH AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA GO LÉIR INA DHIAIDH.

Curtha in oiriúint ó www. marypages.com

Jo, a chara,

Beannachtaí ó Chnoc Mhuire. Bhí mé ag cuimhneamh ort inniu agus mé ar cuairt ar an Scrín in ómós do Mhuire Mháthair. Tá an-chuid daoine cosúil liom féin anseo agus iad ag guí ar son a dteaghlach agus a gcairde. Is áit an-speisialta é Cnoc Mhuire do líon mór daoine. Creidtear gur thaispeáin Muire Mháthair, Naomh Iósaf agus Naomh Eoin iad féin ag balla binne na hEaglaise Caitlicí Rómhánaí níos mó ná céad bliain ó shin. Ghuigh an Pápa Eoin Pól II agus an Mháthair Treasa ag an Scrín, fiú, agus iad in Éirinn.

Le linn mo chuairte casadh daoine d'aoiseanna éagsúla orm a thaistil ón domhan ar fad le guí a dhéanamh ag an Scrín i gCnoc Mhuire. Cé go raibh a lán daoine ag guí ag an Scrín, bhí an áit fós an-chiúin agus suaimhneach. Feictear daoine áirithe ag guí i ngrúpaí agus iad ag siúl timpeall na Scríne. Tá daoine eile a shuíonn san Eaglais ag guí nó ag éisteacht le hiomainn. Ag amanna áirithe i rith an lae tugtar cuireadh do na daoine atá tinn teacht le chéile san Eaglais le beannacht a fháil. Baineann daoine áirithe úsáid as a gcuairt ar Chnoc Mhuire chun an caidreamh atá acu le Dia a neartú trí labhairt le sagart i sacraimint na faoistine etc. Sa Scrín tá a lán áiteanna ina stopann daoine agus ina lastar coinnle dá n-intinní speisialta. Las mé coinneal do d'intinní agus chuir mé ag an Scrín duit é.

– Phil

1. Bunaithe ar a bhfuil léite agat san alt seo mínigh **dhá** chúis a bhfuil tábhacht le Cnoc Mhuire do bhaill de phobal creidimh.

i. ______________________________

ii. ______________________________

(12 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

2. Is áit amháin in Éirinn é Cnoc Mhuire atá tábhachtach do bhaill de phobal creidimh.
Ainmnigh áit **eile** in Éirinn atá tábhachtach do phobal creidimh. ______________________

____

(8 marc)

3. OILITHREACHT REILIGIÚNACH ☐ CLEACHTADH REILIGIÚNACH ☐

Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na téarmaí thuas agus déan cur síos ar shampla de chaoi inar féidir é a fheiceáil sa chárta poist thuas.

____

____

____

____

____

____

____

(12 mharc)

4. a. Tabhair breac-chuntas ar a bhfuil i gceist le sampla **eile** d'oilithreacht reiligiúnach *nó* de chleachtadh reiligiúnach a bhaineann le mór-reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air.

____

____

____

____

____

____

____

(12 mharc)

b. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil tábhacht leis an oilithreacht reiligiúnach *nó* an cleachtadh reiligiúnach a bhfuil breac-chuntas tugthar uirthi/air thuas do bhaill an mhór-reiligiúin dhomhanda a bhfuil baint aige léi/leis.

i. ____

____

____

____

____

____

ii. ____

____

____

____

____

____

(16 mharc)

ROINN 4

(200 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

FREAGAIR **CÚIG** CINN DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

Ceist 1. POBAIL CHREIDIMH

A. a. Is saintréith de phobail chreidimh í an chumarsáid. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

(8 marc)

b. ● COMHOIBRIÚ ● MISEAN ● COMHROINNT

Roghnaigh **dhá** cheann díobh seo thuas agus mínigh cúis a bhfuil tábhacht le gach ceann díobh do bhaill pobal creidimh.

i. ____________________

ii. ____________________

(12 mharc)

B. a. I ngach pobal glacann daoine freagrachtaí éagsúla orthu féin.

Ainmnigh **dhá** ról a d'fhéadfadh a bheith ag daoine i bpobal creidimh.

i. ____________________

ii. ____________________ (10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Déan cur síos ar a bhfuil i gceist le **gach** ceann de na róil i bpobal creidimh atá ainmnithe agat thuas.

i. ______________________

ii. ______________________

(10 marc)

Ceist 2. **BUNÚS AN REILIGIÚIN — AN CHRÍOSTAÍOCHT**

A. a. B'iad na daoine a raibh an chumhacht pholaitiúil acu sa Phalaistín in am Íosa ná —

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

NA BABLÓNAIGH ☐ NA hÉIGIPTIGH ☐ NA RÓMHÁNAIGH ☐ (8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi ar ghníomhaigh ceann **amháin** de na grúpaí reiligiúnacha seo a leanas ina gcoinne siúd a raibh an chumhacht pholaitiúil acu sa Phalaistín in am Íosa:

- NA FAIRISÍNIGH
- NA SADÚCAIGH
- NA DÍOGRAISEOIRÍ

____

(Grúpa Reiligiúnach)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

(16 mharc)

B. Déan cur síos ar ar tharla le linn eachtra inar tharla coimhlint idir Íosa agus baill de cheann **amháin** de na grúpaí reiligiúnacha seo a leanas:

- NA FAIRISÍNIGH
- NA SADÚCAIGH
- NA DÍOGRAISEOIRÍ

____
(Grúpa Reiligiúnach)

(16 mharc)

Ceist 3. BUNÚS AN REILIGIÚIN — NA MÓR-REILIGIÚIN DHOMHANDA

A. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air:

AN BÚDACHAS ☐ AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐ AN GIÚDACHAS ☐

a. Ainmnigh am **amháin** den bhliain a bhfuil tábhacht reiligiúnach ag baint leis do bhaill den reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha leis thuas agat. ______________________

____

(8 marc)

b. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil tábhacht reiligiúnach leis an am den bhliain atá ainmnithe thuas do bhaill den reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha leis thuas agat.

i. ____

ii. ____

(12 mharc)

B. a. I dtraidisiún reiligiúnach is é a chiallaíonn 'forleathnú' ná ______________________

____

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Tabhair breac-chuntas ar ar tharla le linn tréimhse forleathnaithe i gceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS

(Reiligiún Domhanda)

(12 mharc)

Ceist 4. CEIST AN CHREIDIMH

A. a. Ainmnigh mór-reiligiún domhanda **amháin** a bhfuil baint aige leis an ildiachas sa lá atá inniu ann.

(8 marc)

b. Déan cur síos ar shampla **amháin** de bhealach inar féidir an t-ildiachas a fheiceáil sa reiligiún domhanda atá ainmnithe agat thuas.

Don Scrúdaitheoir amháin

\+ =

(12 mharc)

B. a. Is bealach amháin í an urnaí ina léiríonn daoine creideamh reiligiúnach.

Ainmnigh bealach **eile** ina léiríonn daoine creideamh reiligiúnach.

(8 marc)

b. Déan cur síos ar bhealach **amháin** inar féidir leis an gcreideamh i leanbh forbairt agus é/í ag fás aníos.

(12 mharc)

Ceist 5. CEILIÚRADH AN CHREIDIMH

A. Is cineál amháin urnaí é an midheamhain. Ainmnigh cineál urnaí **eile**.

(8 marc)

B. Déan cur síos ar shampla **amháin** ar a bhfuil i gceist leis an gcineál urnaí atá ainmnithe agat thuas.

(16 mharc)

C. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil tábhacht leis an gcineál urnaí atá ainmnithe agat thuas do bhaill de phobal creidimh.

i.

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

ii.

(16 mharc)

Ceist 6. DÚSHLÁN NA MORÁLTACHTA

A. a. Is sampla amháin de chód morálta reiligiúnach iad na Deich nAitheanta.

Ainmnigh cód morálta reiligiúnach **eile**.

(8 marc)

b. Déan cur síos ar **dhá** bhealach inar féidir le cód morálta a bheith ina chúnamh do bhaill pobal creidimh.

i.

Don Scrúdaitheoir amháin
+ =

ii.

(12 mharc)

B. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'maoirseacht' ná

(8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar shampla **amháin** den chaoi a ndéantar an mhaoirseacht a chleachtadh i bpobal creidimh a bhfuil staidéar déanta agat air.

(12 mharc)